

OB-106
October-2018
M.A., Sem.-IV
508 : Economics
(Agriculture Economics)
(Repeater)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જમણીબાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. કૃષિ અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચો. 14
અથવા
ખેતી અને ઉદ્યોગો વચ્ચેના આંતર સંબંધો ચર્ચો.
2. નાબાર્ડની કામગીરીની સમીક્ષા કરો. 14
અથવા
ભારતમાં ખેતી ધિરાણની જરૂરિયાત સમજાવો.
3. ભારતમાં જમીન સુધારાઓના લાભો અને મર્યાદાઓ ચર્ચો. 14
અથવા
નાના અને સીમાન્ત ખેડૂતોની સમસ્યાઓ ચર્ચો.
4. ભારતમાં કૃષિ વિષયક બજારની મર્યાદાઓ ચર્ચો. 14
અથવા
ભારતમાં સહકારી ખેતી વિષયક બજારના લાભો સમજાવો.
5. નીચેના પ્રશ્નોનો યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : 14
  - (1) સીમાન્ત ખેડૂત એટલે _____ જમીનમાં ખેડાણ કરતો હોય.
    - (a) એક હેક્ટર સુધી
    - (b) 1 હેક્ટરથી 2 હેક્ટર સુધી
    - (c) 2 હેક્ટરથી 3 હેક્ટર સુધી
    - (d) આમાંથી એકપણ નહીં
  - (2) નીચેનામાંથી કયું ભારતીય ખેડૂતનું જોખમ છે ?
    - (a) સારી બજાર સુવિધા
    - (b) સારી સિંચાઈની સુવિધા
    - (c) ઉત્પાદનની કિંમતોની અનિશ્ચિતતા
    - (d) આમાંથી એકપણ નહીં
  - (3) નીચેનામાંથી કયું ખેત વેચાણ બજારનું સર્વોચ્ચ સહકારી સંગઠન છે ?
    - (a) IRDP
    - (b) NABARD
    - (c) NAFED
    - (d) આમાંથી એકપણ નહીં

- (4) હરિયાણી કાંતિ _____ તરીકે ઓળખાય છે.
- (a) ઘઉં અને ચોખાની કાંતિ (b) દૂધની કાંતિ
(c) જંગલની કાંતિ (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (5) APMC નું પુરું નામ શું છે ?
- (a) Apple Producer Market Committee
(b) Agricultural Producer Market Committee
(c) Ahmedabad Producer Market Committee
(d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (6) ભારતમાં “હરિયાણી કાંતિ”ના પિતા તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?
- (a) વી. કુરીયન (b) બી. પી. પાલ
(c) એમ. એસ. સ્વામીનાથન (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (7) ભારતમાં સૌથી વધારે મૌસમી બેરોજગારી _____ ક્ષેત્રે જોવા મળે છે.
- (a) બેંક (b) ઉદ્યોગ
(c) ખેતી (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (8) વર્ષોથી ભારતીય રાષ્ટ્રીય આવકમાં ખેતી ક્ષેત્રનો હિસ્સો _____ રહે છે.
- (a) વધતો (b) સ્થિર
(c) ઘટતો (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (9) પ્રાથમિક ક્ષેત્ર _____ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે.
- (a) ઉદ્યોગ ક્ષેત્ર (b) બેંક ક્ષેત્ર
(c) ખેતી ક્ષેત્ર (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (10) નીચેનામાંથી કયો ખેત આધારિત ઉદ્યોગ છે ?
- (a) ઓટોમોબાઈલ્સ (b) પાવર
(c) ચા (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (11) નીચેનામાંથી કયો ભારતનો રોકડીયો પાક છે ?
- (a) ચોખા (b) ઘઉં
(c) તમાકુ (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (12) નીચેનામાંથી કયો ભારતનો ખાદ્ય પાક છે ?
- (a) ઘઉં (b) ચા
(c) રબર (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (13) ભારતમાં જીરૂ અને વરિયાળીનું સૌથી મોટું બજાર _____ છે.
- (a) ઉંઝા (b) અમદાવાદ
(c) રાજકોટ (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (14) HYV નું પુરું નામ શું છે ?
- (a) Hariyana Yielding Varieties (b) Hydro Yielding Varieties
(c) High Yielding Varieties (d) આમાંથી એકપણ નહીં

Seat No. : _____

OB-106
October-2018
M.A., Sem.-IV
508 : Economics
(Agriculture Economics)
(Repeater)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : Figures to the right indicate marks of the question.

1. Discuss the nature and scope of agricultural economics. **14**

OR

Discuss inter dependence between agriculture and industry.

2. Discuss critical evaluation of the role of NABARD. **14**

OR

Explain need of agricultural finance in India.

3. Discuss the advantages and limitations of land reforms in India. **14**

OR

Discuss the problems of small and marginal farmers in India.

4. Explain the limitations of agricultural market in India. **14**

OR

Explain the advantages of agricultural co-operative market in India.

5. Choose the proper option and give the answer of the questions : **14**

(1) "Marginal Farmer" means a farmer cultivating agricultural land _____.

(a) upto 1 hectare	(b) from 1 hectare to 2 hectares
(c) from 2 hectares to 3 hectares	(d) None of these

(2) Which of the following is the risk of Indian farmers ?

(a) good market facility	(b) good irrigation facility
(c) price uncertainty of products	(d) None of these

(3) Which of the following is apex co-operative organization for agricultural market ?

(a) IRDP	(b) NABARD
(c) NAFED	(d) None of these

- (4) The green revolution is also known as _____.
(a) wheat & rice revolution (b) milk revolution
(c) forest revolution (d) None of these
- (5) What is the fullform of APMC ?
(a) Apple Producer Market Committee
(b) Agricultural Producer Market Committee
(c) Ahmedabad Producer Market Committee
(d) None of these
- (6) Who is known as the father of “Green Revolution” in India ?
(a) V. Kurien (b) B.P. Pal
(c) M.S. Swaminathan (d) None of these
- (7) Most of seasonal unemployment in India is found in _____ sector.
(a) Bank (b) Industry
(c) Agricultural (d) None of these
- (8) The share of agriculture sector in Indian national income has _____ over the years.
(a) increased (b) remained constant
(c) decreased (d) None of these
- (9) Primary sector is also known as _____.
(a) Industry (b) Bank
(c) Agriculture (d) None of these
- (10) Which of the following is agro based industry ?
(a) Automobile (b) Power
(c) Tea (d) None of these
- (11) Which of the following is cash crop in India ?
(a) Rice (b) Wheat
(c) Tobacco (d) None of these
- (12) Which of the following is food crop in India ?
(a) Wheat (b) Tea
(c) Rubber (d) None of these
- (13) In India, the largest market of cumin and fennel is _____.
(a) Unjha (b) Ahmedabad
(c) Rajkot (d) None of these
- (14) What is the full form of HYV ?
(a) Hariyana Yielding Varieties (b) Hydro Yielding Varieties
(c) High Yielding Varieties (d) None of these
-